

Věc C-163/24**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

1. března 2024

Předkládající soud:

Curtea de Apel București (Rumunsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

21. prosince 2023

Odvolatel-žalobce:

BX

Odpůrci-žalovaní:

Statul Român – Ministerul Finanțelor Publice

Curtea de Apel București

Předmět původního řízení

Odvolací řízení, v němž odvolatel-žalobce napadá občanskoprávní rozsudek vydaný Tribunalul București (soud prvního stupně v Bukurešti, Rumunsko) dne 1. července 2016, kterým byla žaloba žalobce na určení deliktní odpovědnosti zamítnuta jako neopodstatněná. Tato žaloba byla podána poté, co byla zamítnuta první žaloba na neplatnost směřující proti rozhodnutí Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (Agentura pro financování a intervence v zemědělství, Rumunsko, dále jen „APIA“) o vyloučení žalobce z poskytnutí dotace pro některé platební režimy za rok 2007. Mimořádné opravné prostředky žalobce proti pravomocnému rozhodnutí o zamítnutí této žaloby byly odmítnuty jako nepřipustné.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Podle článku 267 SFEU se žádá o výklad čl. 20 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 a čl. 68 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 796/2004.

Předběžné otázky

1. Představuje čl. 20 odst. 1 nařízení [Rady (ES) č. 1782/2003] ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce (ve znění před jeho zrušením [nařízením (ES) č. 73/2009]), unijní normu, která jednotlivcům přiznává konkrétní práva, jejichž porušení může vést ke vzniku odpovědnosti státu v důsledku rozhodnutí vnitrostátního soudu posledního stupně?

2. Musí být pojem „věcně správné informace“ uvedený v čl. 68 odst. 1 nařízení [Komise (ES) č. 796/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro podmíněnost, modulaci a integrovaný administrativní a kontrolní systém podle nařízení Rady (ES) č. 1782/2003], vykládán v tom smyslu, že zahrnuje jak správné prohlášení zemědělce o ploše, tak správnou identifikaci užívaného pozemku a jeho hranic?

3. Představuje v projednávané věci skutečnost, že vnitrostátní soud posledního stupně nepředložil Soudnímu dvoru Evropské unie žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu článku 68 nařízení č. 796/[2004], zjevné a dostatečně závažné porušení práva, které zakládá odpovědnost státu za škodu údajně způsobenou rozsudkem tohoto soudu?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva a unijní judikatura

Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 – *body 14, 15 a 16 odůvodnění a čl. 20 odst. 1.*

Nařízení Komise (ES) č. 1973/2004 dne 29. října 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ohledně režimů podpor stanovených v hlavě IV a IVa tohoto nařízení a ohledně využití půdy vyjmuté z produkce pro pěstování surovin – *čl. 138 odst. 1*

Nařízení Komise (ES) č. 796/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro podmíněnost, modulaci a integrovaný administrativní a kontrolní systém – *body 36, 37, 55–58 a 67 odůvodnění, článek 6 a čl. 68 odst. 1 a čl. 68 odst. 2 druhý pododstavec*

Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. října 1982, CILFIT, C-283/81, EU:C:1982:335, bod 16; rozsudek Soudního dvora ze dne 19. listopadu 1991, Francovich a Bonifaci, C-6/90 a C-9/90, EU:C:1991:428, body 41 až 43; rozsudek Soudního dvora ze dne 5. března 1996, Brasserie du pêcheur

a Factortame, C-46/93 a C-48/93, EU:C:1996:79, bod 51; rozsudek Soudního dvora ze dne 30. září 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, bod 51; rozsudek Soudního dvora ze dne 15. září 2005, Intermodal Transports, C-495/03, EU:C:2005:552, bod 37; rozsudek Soudního dvora ze dne 28. července 2016, Tomášová, C-168/15, EU:C:2016:602, bod 22; rozsudek Soudního dvora ze dne 4. října 2018, Kantarev, C-571/16, EU:C:2018:807, bod 95; rozsudek Soudního dvora ze dne 29. července 2019, Hochtief Solutions Magyarországi Fióktelepe, C-620/17, EU:C:2019:630

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Codul civil (Legea nr. 287/2009), (občanský zákoník, zákon č. 287/2009) účinný od 1. října 2011 – *článek 1349 o deliktní odpovědnosti a článek 1357 o podmínkách vzniku odpovědnosti*

Legea nr. 303/2004 (zákon č. 303/2004 o postavení soudců a státních zástupců) (účinný do 16. prosince 2022) – *článek 96, který upravuje odpovědnost státu za škody způsobené justičními pochybeními, a článek 99a, který definuje zlou víru a hrubou nedbalost soudce nebo státního zástupce*

Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ (zákon č. 554/2004 o soudním řádu správním) v platném znění, po datu podání předmětné správní žaloby – *článek 21, podle něhož je vydání pravomocných rozsudků v rozporu se zásadou přednosti unijního práva, zakotvenou v rumunské Ústavě, důvodem k obnově řízení, a to nad rámec důvodů, které stanoví Codul de procedură civilă (občanský soudní řád)*

Ordonanța de urgență a Guvernului [OUG] nr. 125/2006 (nařízení vlády s mocí zákona č. 125/2006) o schvalování režimů přímých plateb a doplňkových vnitrostátních přímých plateb poskytovaných v odvětví zemědělství od roku 2007 a o změně článku 2 zákona č. 36/1991 o zemědělských společnostech a jiných formách zemědělských sdružení (účinného do 23. března 2015) – *které upravuje schvalování režimů přímých plateb a doplňkových vnitrostátních přímých plateb poskytovaných v odvětví zemědělství od roku 2007*

Článek 7 odst. 1

„Aby žadatelé měli nárok na platby v rámci režimu jednotné platby na plochu, musí být zapsáni v Registrul fermierilor (registr zemědělců), který spravuje APIA, podat žádost o platbu ve stanovené lhůtě a splňovat následující obecné podmínky:

- a) využívat zemědělskou půdu o rozloze nejméně 1 hektaru, rozloha zemědělského pozemku musí být nejméně 0,3 hektaru, a v případě vinic, ovocných sadů, chmelových plodin, jablonoňových sadů, vinných školek, ovocných stromů musí být minimální rozloha zemědělského pozemku alespoň 0,1 hektaru;
- b) vykázat všechny zemědělské pozemky;

- c) pod hrozbou trestních sankcí uvést pravdivé, úplné a zcela platné údaje ve formuláři žádosti o jednotnou platbu na plochu a v příložených dokumentech, včetně seznamu ploch;
- f) předložit doklady o legálním užívání půdy, pro kterou byla žádost podána;
- g) poskytnout všechny informace požadované ze strany APIA ve stanovených lhůtách;
- h) umožnit provádění kontrol ze strany APIA nebo jiných subjektů k tomu oprávněných;
- i) označit hranice užívaného pozemku, pokud je na něm pěstována stejná plodina jako na sousedních pozemcích;
- j) písemně oznámit APIA do 10 dnů jakoukoli změnu údajů uvedených v žádosti o platbu, ke které došlo v období od data podání žádosti do data poskytnutí platby. Tyto změny se týkají využívané zemědělské plochy podniku, převodu vlastnictví podniku na jiného zemědělského uživatele, schválení doživotní zemědělské renty a dalších změn údajů uvedených ve formuláři žádosti.“

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Žalobce podal u Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – Centrul Județean Argeș (APIA – okresní středisko v Argeș; dále jen „APIA Argeș“) žádost ze dne 14. května 2007 týkající se režimů podpor SAPS, PNCD a LFA (režim jednotné platby na plochu, doplňkové vnitrostátní přímé platby a přirozené znevýhodněné oblasti) pro rok 2007, v níž požádal o podporu na celkovou zemědělskou plochu 264,71 hektarů.
- 2 Po správní kontrole, kterou provedla agentura APIA Argeș, se ukázalo, že pro některé plochy, které žalobce vykázal, podaly žádosti i jiné osoby, a proto byla za účelem vyjasnění této situace dne 20. října 2007 vydána žádost o vysvětlení. Dne 28. listopadu 2007 si žalobce spolu se zástupci ostatních zúčastněných stran vyjasnili otázky týkající se prohlášení ohledně stejných ploch, přičemž stanovili plochy užívané jednotlivými zemědělci. Téhož dne podal žalobce u APIA Argeș formulář M1.1 „Změna prohlášení o ploše“, který opravuje původní prohlášení v tom smyslu, že pro daný fyzický blok deklaruje plochu 45 hektarů namísto 129,09 hektarů, jak bylo uvedeno v původní žádosti.
- 3 Žalobce vysvětlil, že rozdíl vznikl v důsledku dvou chyb: chyby ohledně 52 hektarů způsobené nesprávným určením hranic hory, protože v mapě APIA nebyly uvedeny žádné referenční body (názvy údolí, řek, nadmořské výšky atd.), a další chyby ohledně přibližně 33 hektarů vyplývající z rozdílu mezi plochou uvedenou v nájemní smlouvě a součtem ploch dvou fyzických bloků, které tvoří dotyčnou horu.

- 4 APIA Argeș s ohledem na změnu prohlášení o ploše usoudila, že se žalobce dopustil vykázání větší plochy s procentní odchylkou 46,56 %, a proto vydala rozhodnutí ze dne 28. května 2008, kterým podle čl. 138 odst. 1 nařízení (ES) č. 1973/2004 vyloučila jeho žádost o platbu.
- 5 Žalobce podal u Tribunalul București – Secția de contencios administrativ și fiscal (soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory, Rumunsko) na APIA žalobu, která je předmětem řízení č. 44537/3/2008, kterou se domáhal, aby tento soud určil, že má nárok na dotaci za rok 2007, aby nařídil APIA přezkoumat její rozhodnutí ze dne 28. května 2008 a aby určil výši platby, která mu náleží v souladu se zákonem (28 168,82 eur) za 263,26 hektarů užívaných pastvin, přičemž tato částka bude aktualizována k datu platby. Žalobce žalobu doplnil podáním směřujícím k tomu, aby byla APIA Argeș uložena náhrada majetkové a nemajetkové újmy, která mu vznikla v důsledku protiprávního zamítnutí žádosti o poskytnutí dotace pro režimy plateb v roce 2007.
- 6 Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí APIA, kterým byl vyloučen z poskytnutí dotace na rok 2007, z důvodu, že změna původní žádosti o dotaci, pokud jde o využívanou plochu, a tedy existence vykázání větší plochy, což vedlo k uplatnění sankce podle čl. 138 odst. 1 nařízení (ES) č. 1973/2004, byla způsobena výlučně zaviněním žalované APIA, která za účelem identifikace fyzických bloků užívaných pastvin poskytla chybné topografické mapy, které nespĺňovaly požadavky unijní právní úpravy (článek 20 nařízení č. 1782/2003) v tom smyslu, že nebyla zaručena dostatečná kartografická přesnost.
- 7 Rovněž se dovolával ustanovení článku 68 nařízení č. 796/2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro podmíněnost, modulaci a integrovaný administrativní a kontrolní systém, týkající se výjimečných situací, kdy se neuplatní snížení a vyloučení stanovené v nařízení. Žalobce tvrdil, že předložil věcně správné informace, takže nedošlo k vykázání větší plochy, ale pouze k chybné identifikaci, a že může všemi důkazními prostředky prokázat svou nevinu v tom smyslu, že pokud došlo k vykázání větší plochy, nebylo to způsobeno jeho vinou, ale nepřesnostmi a chybami v mapách APIA.
- 8 Na podporu své žaloby žalobce požadoval provedení listinných důkazů, svědeckých výpovědí a topografického posudku. Tribunalul București – Secția de contencios administrativ și fiscal (soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory), provedl listinné důkazy a zamítl svědecké výpovědi a znalecké posudky z oboru topografie z důvodu jejich neužitečnosti pro věc.
- 9 Rozsudkem č. 220 ze dne 20. ledna 2011 Tribunalul București – Secția de contencios administrativ și fiscal (soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory) zamítl žalobu žalobce, když v podstatě shledal neopodstatněný jeho žalobní důvod založený na článku 68 nařízení (ES) č. 796/2004, a to pokud jde o nedostatek jeho zavinění ve vztahu k vykázání větší plochy, neboť z nájemní smlouvy a kupní smlouvy žalobce věděl, že plocha pozemků v listinách činí 211,06 hektarů, a nikoli 264,71 hektarů, jak uvedl, a pro posouzení zavinění

žalobce v době podání žaloby je relevantní vykázání větší plochy ve vztahu k ploše v žalobcově titulu k pozemku.

- 10 Žalobce se proti tomuto rozsudku odvolal a domáhal se u Curtea de Apel București – Secția a VII a contencios administrativ și fiscal (odvolací soud v Bukurešti – sedmý senát pro správní a daňové spory, Rumunsko), aby tento soud rozsudek zrušil a věc znovu projednal s provedením rozhodujících důkazů, konkrétně topografického znaleckého posudku a svědeckých výpovědí.
- 11 Žalobce tvrdil, že v projednávané věci se nejednalo o vykázání větší plochy, ale spíše o chybné určení hranic hory, což nelze potrestat ani na základě unijních právních předpisů, ani na základě vnitrostátních právních předpisů, zejména proto, že není přičitatelné zemědělci. Dále uvedl, že vinu žalobce nebo APIA lze určit pouze na základě skutečného stavu věci a že ke zjištění skutečné plochy by bylo nutné provést buď topografický posudek, nebo kontrolu na místě ze strany APIA; taková kontrola však byla provedena na části plochy dotčené hory, aniž by byla zjištěna jakákoli nesrovnalost.
- 12 Žalobce rovněž tvrdil, že hranice předmětné hory jsou výslovně uvedeny v jeho nájemní smlouvě a že tyto hranice jsou shodné s hranicemi v listu vlastnictví vlastníka pozemku, od kterého si žalobce pozemek pronajal, v němž je uvedena plocha 261,76 hektarů.
- 13 Žalobce rovněž uvedl, že o vynětí plochy o rozloze 84,09 hektarů požádal omylem prostřednictvím formuláře o vynětí, neboť si v té době nebyl vědom toho, že některé údaje byly v mapách APIA uvedeny nesprávně. V podání zaslaném dne 15. května 2008 APIA Argeș žalobce oznámil tento skutkový stav, a proto APIA neměla zohlednit formulář o vynětí M.1.1, zejména proto, že řízení o platbě bylo zahájeno o pět dní později a APIA byla podle svých vlastních postupů a unijních právních předpisů povinna ověřit tvrzení zemědělce, a to i prostřednictvím kontroly na místě.
- 14 Před odvolacím soudem [Curtea de Apel București (odvolací soud v Bukurešti), soud posledního stupně v této věci] žalobce navrhl podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu čl. 68 odst. 1 a 2 nařízení (ES) č. 796/2004 k Soudnímu dvoru Evropské unie.
- 15 Dne 2. dubna 2012 Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ și fiscal (odvolací soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory) zamítl návrh na podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce k Soudnímu dvoru s odůvodněním, že otázky, které chtěl žalobce předložit, nevyžadují výklad Soudního dvora v rámci řízení o předběžné otázce.
- 16 Občanskoprávním rozhodnutím č. 1606 ze dne 9. dubna 2012 (pravomocným) Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ și fiscal (odvolací soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory) zamítl odvolání žalobce jako neopodstatněné.

- 17 Curtea de Apel (odvolací soud) měl v podstatě za to, že byly splněny podmínky stanovené v čl. 138 odst. 1 nařízení (ES) č. 1973/2004 pro uložení sankce neposkytnutí podpory žalobci za rok 2007, neboť žalobce vykázal větší využívanou plochu, na kterou žádal o podporu, což bylo zjištěno na základě správní kontroly provedené žalovanou APIA Argeș, v jejímž důsledku žalobce uznal, že původně vykázaná plocha neodpovídá skutečné ploše, a změnil své prohlášení.
- 18 Pokud jde o plochu, která má být uvedena v žádosti o podporu, soud rozhodl, že plocha, která má být vykázána, je skutečná čistá zemědělská plocha vyplývající z měření provedeného držitelem pozemku, která se může lišit od plochy uvedené v listu vlastnictví. V projednávané věci však oba zemědělci konstatovali, že žalobce si ve skutečnosti nepronajal 129,09 hektarů, jak uvedl ve své původní žádosti, ale pouze 45 hektarů. Žalobce předložením formuláře, kterým opravil své původní prohlášení, uznal, že chyba byla obsažena v jeho původním prohlášení.
- 19 Jak původní prohlášení, tak prohlášení o změně plochy byly provedeny na základě stejných map APIA, takže odůvodnění vykázání větší plochy kvůli chybám v mapách APIA je neopodstatněné. Vzhledem k tomu, že tyto mapy neobsahovaly dostatečné informace pro správnou identifikaci ploch, měl žalobce podniknout další kroky ke zjištění přesné plochy, kterou užíval, aby se vyhnul vykázání větší plochy, zejména proto, že mezi jím původně určenou plochou a plochou zaznamenanou v nájemní smlouvě existoval značný rozdíl, a to takový, který zpochybňoval správnost plochy určené v mapách APIA.
- 20 Nepřesnost map APIA nemůže ospravedlnit vykázání větších ploch využívaných žalobcem, a to i s ohledem na povinnosti vyplývající z čl. 7 odst. 1 písm. c) a f) OUG 125/2006. Žalobce byl povinen zajistit, aby vykázaná plocha byla skutečně užívanou plochou, k níž měl doklady prokazující užívací právo, a nemohl ospravedlnit vykázání větší než užívané plochy na základě „nepřesností“ v mapách APIA, které mohou ospravedlnit pouze nesprávnou identifikaci ploch pokud jde o jejich polohu na mapě, ale v žádném případě chybu při vykázání plochy odpovídající 46,56 %.
- 21 Nebyl přijat ani argument žalobce, že ve svém podání ze dne 15. května 2008 vzal zpět prohlášení o vynětí, neboť nařízení (ES) č. 796/2004 neumožňuje vzít zpět žádost o vynětí pozemku, ale pouze vynětí ploch.
- 22 Soud dále konstatoval, že situace žalobce nespadá ani do případů uvedených v čl. 68 odst. 1 nařízení (ES) č. 796/2004, který upravuje výjimky z uplatnění snížení a vyloučení.
- 23 Pokud jde o důkazy navrhované žalobcem, Curtea de Apel (odvolací soud) rozhodl, že svědecké výpovědi nejsou pro věc relevantní, neboť majetkovou újmu lze prokázat dokumenty obsaženými ve spise, a zamítnutí nároku na náhradu škody bylo způsobeno zamítnutím hlavní části žaloby, a nikoli neprokázáním majetkové újmy. Pokud jde o topografický znalecký posudek, bylo konstatováno,

že není pro účely této věci užitečný, a to s ohledem na důvody, na nichž bylo založeno napadené rozhodnutí (zjištění vykázání větší plochy na základě vynětí ploch pozemku žalobcem), a na skutečnost, že nepřesnost nebo nesprávnost map APIA nemůže ospravedlnit nesprávné vykázání žalobce ohledně jím užívaných ploch, na které žádal podporu.

- 24 Mimořádné opravné prostředky (obnovení řízení, žaloby na neplatnost) podané žalobcem proti občanskoprávnímu rozsudku Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ și fiscal (odvolací soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory) č. 1606 ze dne 9. dubna 2012 byly odmítnuty jako nepřijatelné.
- 25 Dne 8. dubna 2013 podal žalobce u Tribunalul București, Secția a IV-a Civilă (soud v Bukurešti, čtvrtý občanskoprávní senát, Rumunsko) žalobu proti žalovaným statul român (Rumunský stát) prostřednictvím Ministerul Finanțelor Publice (ministerstvo veřejných financí, Rumunsko) a Curtea de Apel București (odvolací soud v Bukurešti), kterou se domáhal určení, že Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ și fiscal (odvolací soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory) neuplatnil (porušil) unijní právo, a určení finanční odpovědnosti rumunského státu ve formě přiznání náhrady způsobené majetkové a nemajetkové újmy.
- 26 Žalobce tvrdil, že oba soudy (Tribunalul București e Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ și fiscal (soud v Bukurešti a odvolací soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory) neuplatnily článek 20 nařízení (ES) č. 1782/2003 ve spojení s článkem 68 nařízení (ES) č. 796/2004, a že nebyla dodržena ustanovení článku 267 SFEU ve spojení s čl. 148 odst. 2 a 4 rumunské Ústavy, neboť odvolací soud neoprávněně zamítl návrh na podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru Evropské unie.
- 27 Žalobce se dovolával mimo jiné článku 267 SFEU a judikatury Soudního dvora ve věcech Köbler, Cilfit, Francovich a Bonifaci, Brasserie du pêcheur a Factortame.
- 28 Žalovaný rumunský stát se prostřednictvím ministerstva veřejných financí bránil v podstatě tím, že není možné se vracet ke všem aspektům, o nichž bylo pravomocně rozhodnuto soudem v dané věci, a opírat se o ně v rámci nové žaloby, a že způsob, jakým bylo o věci rozhodnuto pravomocným rozhodnutím, může soud v dané věci přezkoumat pouze prostřednictvím mimořádných opravných prostředků za podmínek stanovených zákonem. Konstatoval, že odpovědnost státu je přímou odpovědností, avšak omezenou na škody způsobené chybami soudů v trestním řízení, a že nejsou splněny podmínky pro vznik občanskoprávní odpovědnosti ministerstva financí za jeho vlastní jednání.
- 29 Tribunalul București (soud v Bukurešti) vyhověl námitce nedostatku procesní legitimace Curtea de Apel București (odvolací soud v Bukurešti), vznesené z úřední povinnosti, neboť uvedl, že rumunský stát prostřednictvím ministerstva financí je jediným subjektem, který může být žalovaným v těchto žalobách na určení občanskoprávní odpovědnosti.

- 30 Občanskoprávním rozsudkem č. 960 ze dne 1. července 2016 Tribunalul București– Secția a IV a civilă (soud v Bukurešti – čtvrtý občanskoprávní senát) zamítl žalobu podanou proti žalovanému rumunskému státu prostřednictvím ministerstva veřejných financí jako neopodstatněnou.
- 31 Z uplatněných ustanovení unijního práva nevyplývá, že by jednotlivcům přiznávala práva, zatímco právo na informace, na které se žalobce odvolává, ve smyslu přístupu k užitečným informacím v procesu získání požadované dotace a správného určení pozemku, je obecným právem, které by mohlo být uznáno ve vztahu k většině ustanovení, která stanoví podmínky fungování daného mechanismu. Ustálená judikatura Soudního dvora však v rámci analýzy podmínek nezbytných pro vznik odpovědnosti státu odkazuje na ta pravidla unijního práva, jejichž cílem je přiznat jednotlivcům konkrétní práva, kterých se mohou dovolávat před vnitrostátními soudy, a nikoli na obecná práva, která lze odvodit z výkladu právních předpisů.
- 32 Tribunalul (soud), když potvrdil, že zásada odpovědnosti státu za škodu způsobenou neuplatněním unijního práva byla uznána Soudním dvorem ve věcech Francovich a Bonifaci, Brasserie du Pêcheur a Factortame, a obšírně odkázal na podmínky stanovené ve věcech Köbler a Traghetti del Mediterraneo, konstatoval, že Rumunsko nemá zvláštní právní úpravu odpovědnosti státu pro případy vyplývající z judikatury Köbler, takže je třeba uplatnit ustanovení článku 96 zákona č. 303/2004 o postavení soudců a státních zástupců.
- 33 Při analýze článku 96 zákona č. 303/2004 Tribunalul București (soud v Bukurešti) uvedl, že stát odpovídá z majetkového hlediska za škodu způsobenou justičními pochybeními a že právo poškozeného na náhradu majetkové škody způsobené justičními pochybeními spáchanými v jiném než trestním řízení lze uplatnit pouze tehdy, pokud byla trestní nebo případně kárná odpovědnost soudce nebo státního zástupce za skutek spáchaný v průběhu soudního řízení již dříve stanovena pravomocným rozsudkem a pokud tento skutek mohl vést k justičnímu pochybení.
- 34 Žalobce podal proti tomuto rozsudku odvolání k předkládajícímu soudu, Curtea de Apel București (odvolací soud v Bukurešti).

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 35 Žalobce tvrdí, že závěr soudu rozhodujícího ve věci samé v tom smyslu, že ustanovení čl. 20 odst. 1 nařízení (ES) č. 1782/2003 nepřiznává práva jednotlivcům, je nesprávný a v rozporu s unijní judikaturou a stanovisky unijních orgánů. Žalobce odkazuje na rozsudek Soudního dvora ze dne 14. července 1967, Kampffmeyer a další, na rozsudek Tribunálu ze dne 10. dubna 2002, Lamberts v. Evropský veřejný ochránce práv, bod 87, a na rozsudek Tribunálu ze dne 23. listopadu 2011, Sison v. Rada.
- 36 Posouzení soudu rozhodujícího ve věci samé je v rozporu se stanoviskem Evropské komise, jejíž šetření AA/2008/24 prokazuje, že chybný kartografický

system neplní funkci zajištění účinnosti správních křížových kontrol (obecný zájem), ale vede také k tomu, že zemědělci často nesprávně lokalizují zemědělské pozemky v LPIS GIS, v důsledku čehož jsou nakonec penalizováni nebo nedostávají dotace či náhrady výdajů.

- 37 Zjištění nesrovnalostí může podle judikatury Soudního dvora založit odpovědnost orgánu, který se pochybení dopustil, a uložit mu povinnost nahradit způsobenou škodu podle čl. 41 odst. 3 ve spojení s čl. 51 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie, což samozřejmě zahrnuje i přiznání práv jednotlivcům v důsledku porušení čl. 20 odst. 1 nařízení (ES) č. 1782/2003.
- 38 Pokud jde o požadavek, aby vnitrostátní soud zjevně porušil použitelná právní ustanovení, žalobce tvrdí, že obezřetnost a pečlivost odvolacího soudu (Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ și fiscal (odvolací soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory) se nijak neprojevila: jednak měl tento soud možnost předložit Soudnímu dvoru předběžnou otázku, jednak neuplatnil jasná ustanovení příslušných unijních předpisů, tedy ta ustanovení, která dávají žalobci možnost prokázat jeho nevinu jakýmkoliv důkazními prostředky, přičemž vzal v úvahu pouze prohlášení orgánu, a nikoliv důkazy žalobce. Z tohoto hlediska se nedostatek obezřetnosti a pečlivosti ze strany Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ și fiscal (odvolací soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory) jeví jako porušení práva na spravedlivý proces.
- 39 Žalobce tvrdí, že odvolací soud (Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ și fiscal (odvolací soud v Bukurešti – senát pro správní a daňové spory)) ignoroval zřejmý smysl ustanovení článku 68 nařízení (ES) č. 796/2004, který soudu ukládá řadu povinností: provést soudní šetření, provést přesvědčivé, užitečné a relevantní důkazy, odůvodnit zamítnutí důkazů, což v praxi vedlo k porušení práva na spravedlivý proces. Má za to, že porušení práva na spravedlivý proces prokazuje úmyslnou povahu porušení a odmítnutí podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce tento závěr posiluje.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 40 První otázka se týká výkladu čl. 20 odst. 1 nařízení č. 1782/2003, a zejména toho, zda tento článek představuje unijní normu, která přiznává jednotlivcům konkrétní práva, jejichž porušení by mohlo vést k odpovědnosti státu v důsledku rozhodnutí vnitrostátního soudu rozhodujícího v posledním stupni. Při analýze žalobcoví žaloby Tribunalul București – Secția a IV a civilă (soud v Bukurešti – čtvrtý občanskoprávní senát) rozhodl, že porušení tohoto pravidla nemůže být považováno za občanskoprávní delikt, neboť toto pravidlo nepřiznává práva jednotlivcům.
- 41 Žalobce tento závěr soudu zpochybnil s odkazem na rozhodnutí Evropské komise z let 2010 a 2011, kterými bylo Rumunsko sankcionováno za nedostatky systému LPIS GIS, správní kontroly a způsob uplatňování sankcí za sdělování nepřesných

informací zemědělcům a za neúčinnost kontrol na místě týkajících se podpor na plochu. Tvrdil, že tento závěr soudu je v rozporu se stanoviskem Komise, jak vyplývá z šetření C. E. č. AA/2008/24, které dokládá, že nesprávný kartografický systém neplní svou úlohu zajistit účinné správní křížové kontroly (obecný zájem), ale vede také k často nesprávné lokalizaci zemědělských pozemků, s následnými penalizacemi pro zemědělce, čímž je ohrožen i soukromý zájem, zájem zemědělce.

- 42 Svou druhou otázkou předkládající soud žádá Soudní dvůr, aby vyložil pojem „věcně správné informace“ uvedený v čl. 68 odst. 1 nařízení č. 796/2004, a to v tom smyslu, že je třeba určit, zda zahrnuje jak správné prohlášení zemědělce o ploše, tak správnou identifikaci užívaného pozemku a jeho hranic. Relevance této otázky vyplývá z potřeby posoudit, zda jsou splněny podmínky stanovené judikaturou Soudního dvora pro vznik odpovědnosti státu.
- 43 Svou třetí otázkou se Soudního dvora táže na určení, zda skutečnost, že vnitrostátní soud posledního stupně nepředložil Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu článku 68 nařízení č. 796/2004, představuje za okolností projednávané věci zjevné a dostatečně závažné porušení, které zakládá odpovědnost státu za škodu údajně způsobenou rozhodnutím tohoto soudu.
- 44 Podle judikatury Soudního dvora může být členský stát činěn odpovědným za škodu způsobenou rozsudkem vnitrostátního soudu posledního stupně, který porušuje pravidlo unijního práva, pouze ve výjimečných případech, kdy vnitrostátní soud posledního stupně zjevně porušil použitelné právo. Kromě toho pro určení, zda existuje dostatečně závažné porušení unijního práva, musí vnitrostátní soud, u něhož je podána žaloba na náhradu škody, zohlednit všechny skutečnosti charakterizující situaci, která je vnitrostátnímu soudu předložena, mezi něž patří nesplnění povinnosti dotčeného soudu předložit předběžnou otázku podle čl. 267 třetího pododstavce SFEU (rozsudky ze dne 5. března 1996, *Brasserie du Pêcheur a Factortame v. Komise*, spojené věci C-46/93 a C-48/93, EU:C:1996:79, bod 56; ze dne 30. září 2003, *Köbler*, C-224/01, EU:C:2003:513, body 54 a 55, a ze dne 28. července 2016, *Tomášová*, C-168/15, EU:C:2016:602, bod 25).
- 45 V projednávané věci byl sice správní soud, který ve věci rozhodoval, jako soud posledního stupně povinen požádat Soudní dvůr o výklad článku 68 nařízení (ES) č. 796/2004 – přičemž v opačném případě musel své rozhodnutí odůvodnit s ohledem na kritéria uvedená Soudním dvorem v rozsudku *Cilfit* – avšak tento soud pouze konstatoval, že otázky vznesené žalobcem nevyžadují výklad Soudního dvora v rámci řízení o předběžné otázce, aniž by přijetí tohoto procesního stanoviska blíže odůvodnil.
- 46 S ohledem na všechny tyto úvahy považuje předkládající soud za nezbytné položit Soudnímu dvoru tři uvedené otázky.